

- Bør ikke være dommere

Det råder enighet om at stortingsrepresentanter ikke bør være legdommere eller jurymedlemmer, sier stortingspresident Kirsti Kolle Grøndahl. Hun får støtte av jusprofessor Eivind Smith.

AGNAR KAARBØ
OLE NYGAARD

- Det finnes ikke regler for dette, men alminnelig varsomhet tilsier at lovmakerne ikke bør delta i domsavsigelser. Derfor er det enighet om at en slik dobbeltrolle bør unngås, sier Kolle Grøndahl.

Selv ble hun innkalt som

legdommer etter at hun var valgt inn på Stortinget, men fikk råd fra Stortingets kontor om å melde forfall.

- De fleste gjør det om de blir innkalt og sørger så for å komme ut av listene. Mange stortingsrepresentanter står på lister over legdommere og jurymedlemmer. Ofte vet de ikke om det før de blir innkalt. Da bør man

Nei. Stortingspresident Kirsti Kolle Grøndahl

Nei. Professor Eivind Smith

lokalpolitikere deltar i rettsavgjørelser.

- De er ikke lovmakere og dermed oppstår ingen dobbeltrolle, sier hun.

Lokalpolitikere

Professor Eivind Smith synes det er vanskelig å utelukke lokalpolitikere som legdommere. - Men stortingsrepresentanter bør ikke være meddommere, sier han.

Smith mener dagens system med legdommere er vel verdt å ta vare på, men at det er på sin plass med en debatt om hvordan utvelgelsen av legdommerne skjer.

I dag er tre av fire legdommere tidligere eller nåværende politikere.

- Det kan ikke brukes mot en legdommer at han er eller har vært lokalpolitiker. Det er et respektabelt verv i samfunnet. Problemet er å finne frem til en utvelgelsesordning som sikrer en best mulig representativitet, sier Smith.

For stortingsrepresentanter stiller saken seg annerledes. De representerer en av de tre statsmaktene, den lovgivende, og kan ikke samtidig være en del av den dømmende makten.

Carl I Hagen

Vurderer å stille som meddommer

Fremskrittsparti-formann Carl I. Hagen kan også være dommer Hagen. Akkurat nå vurderer han å si ja til en henvendelse fra Oslo byrett.

TOR ARNE ANDREASSEN

Fr.p.-formann og mangeårig stortingsrepresentant, Carl I. Hagen, har i en årrekke stått på listen over dem som kan velges ut til meddommere i Oslo byrett. Det forteller han uoppfordret i det Aftenposten ringer for å høre om hans holdning til at så mange politikere er meddommere og jurymedlemmer.

- Jeg er blitt innkalt til å gjøre tjeneste som meddommer to ganger, men har måttet si nei begge gangene fordi jeg har vært meget opptatt på Stortinget, sier Hagen.

- Jeg har fått en ny henvendelse fra Oslo byrett nå, som jeg hittil har sagt ja til.

Hagen sier han har bedt om råd og en betenkning fra den juridiske ekspertise på Stortinget for å finne ut om han bør si ja til oppgaven i Oslo byrett, siden det nå settes spørsmålsteget ved om det kan være prinsipielt uheldig at han er dommer samtidig som han er med-

lem av den lovgivende forsamling.

- Hva synes du selv?

- Jeg har ikke tenkt over saken tidligere, da jeg tenkte det kunne være lærerikt, men jeg vil vurdere saken nå sammen med min gruppe, svarer Hagen.

- Men du har jo tatt til orde for strengere straffer på flere områder. Kan det ikke da oppfattes som uheldig hvis du tar på deg oppgaven som meddommer?

- Jeg ville jo skille mellom det å være lovgiver og det å være meddommer. Jeg ville selvfølgelig holde meg til det som er gjeldende rett, og ikke det jeg måtte mene burde være rettstilstand.

- Har Fremskrittspartiet noen gang gitt råd til parti-medlemmer som utnevnes til meddommere eller jury-medlemmer?

- Nei. Dette dreier seg om individer. Å lage instruksjer til meddommere fra et partis side er forkastelig. Det er gjeldende lovgivning og det som måtte skje i retten, som skal avgjøre, svarer Hagen.

System-debatt?

På spørsmål fra Aftenposten om han ser noen betenkelige sider ved at politikere er overrepresentert blant meddommere og jury-medlemmer, svarer Hagen at de ikke er overrepresentert.

- Det er partiene som blir

Dommer Hagen? Carl I. Hagen vurderer å møte som dommer i en sak der Oslo byrett har innkalt ham til tjeneste. FOTO: LARS AAMODT

bedt om å skaffe navn til disse listene, og da er det helt naturlig at de finner navn fra medlemslister og lister over tillitsvalgte, uttaler Hagen.

- Det er systemet som er slik. En debatt rundt dette systemet vil imidlertid være på sin plass.

Hagen sier han kommer til å diskutere problemstil-

lingen på gruppemøtet før han gir uttrykk for hva han mener om måten utvelgelsen gjøres på.

- Men jeg må si problemstillingen fremstår som noe rar, sier Hagen. - Hvis alle de som er politisk aktive, skulle nektes å påta seg denne oppgaven, så ville det være en dramatisk endring.

Stortingspolitikere var meddommer

Stortingsrepresentant Liv Marit Moland har vært lovgiver og meddommer i lagmannsretten.

TOR ARNE ANDREASSEN

slørt at Moland og seks andre stortingsrepresentanter står oppført på listene over legdommere og jurymedlemmer i lagmannsretten.

Ved innledningen av saken der Moland var meddommer tok tiltaltes forsva-

Rettens administrator, legdommer Trude Sæbø, mente at det ikke fantes hjemmel i loven for å utelukke Moland som meddommer. Dermed fortsatte Moland.

Sammen med en av fag-

gasjon fra Stortinget, men sier på telefon at hun akter å be om å bli strøket fra listen over de som kan utnevnes til meddommere i Agder lagmannsrett.

Advokat Halvard Due-sund sier at han ikke valgte

Ap.s hefte et «over-tramp»

Ap.-kvinner lar seg ikke skremme av at høyesterettsjustitiarius Carsten Smith mener tipshefte er utilbørlig påvirkning av dommere.

AGNAR KAARBØ

Smith karakteriserer heftet fra Arbeiderpartiets som et klart overtramp overfor domstolene. Heftet sendes i disse dager ut til kvinnelige medlemmer som skal bli legdommere. Et av målene med heftet er å få flere seditlighetsforbrytere dømt.

- Det er ikke lenger tale om opplysning og samfunnsdebatt, men det er forsøk på irregulær påvirkning overfor de som skal være dommere i slike saker. Det mener jeg er en fremgangsmåte som ikke kan godtas, sier Smith til TV2.

- Når Smith sier dette, er jeg i tvil om han har lest heftet, sier stortingsrepresentant og medlem av Stortingets justiskomite for Ap., Ane Tømmerås.

Men hun innrømmer at det gjør inntrykk når ledere for landets høyeste domstol kaster seg inn debatten om tipsheftet.

Hun avviser likevel at det omstridte heftet er påvirkning av dommere. - Det dreier seg om skoloring, ikke partipolitikk. Det må også domstolene være tjent med, mener Tømmerås.

Sylvia Brustad, som var leder for Ap.s kvinnebevegelse da det ble bestemt at heftet skulle lages, innrømmer at heftet kan diskuteres